

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **D. H. L.**, zast. Mgr. Petrem Václavkem, advokátem, se sídlem Opletalova 25, Praha 1, proti žalované: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2, Praha 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 7. 1. 2014, č. j. 1 A 40/2013 - 45,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I.
Předcházející řízení

[1] Žalovaný zamítl rozhodnutím ze dne 7. 5. 2013, č. j. CPR-3992-1/ČJ-2013-930310-V237, odvolání žalobce proti rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy (dále též „správní orgán prvního stupně“) ze dne 17. 1. 2013, č. j. KRPA-148073/ČJ-2012-000022, a rozhodnutí správního orgánu prvého stupně potvrdil. Žalobci bylo správním orgánem prvního stupně uloženo správní vyhoštění v délce tří let pro naplnění skutkové podstaty ustanovení § 119 odst. 1 písm. b) bodu 9 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), ve znění pozdějších předpisů, za maření výkonu rozhodnutí o správním vyhoštění ze dne 29. 6. 2012, č. j. KRPA-83383/ČJ-2012-000022, v období od 25. 10. 2012 do 15. 11. 2012. Žalobce rovněž naplnil skutkovou

podstatu ustanovení § 119 odst. 1 písm. c) bodu 2 zákona o pobytu cizinců setrváním na území České republiky bez víza v období od 25. 10. 2012 do 15. 11. 2012.

[2] V odůvodnění rozhodnutí žalovaný uvedl, že správní orgán prvního stupně vydal prvoinstanční rozhodnutí v souladu s právními předpisy, a toliko nesprávně stanovil u méně závažného z obou skutků dobu neoprávněného pobytu na území České republiky, čímž ale nebyl žalobce poškozen. Správní orgán prvního stupně si řádně vyžádal pro zhodnocení možných překážek k vycestování podle ustanovení § 120a zákona o pobytu cizinců závazné stanovisko Ministerstva vnitra, které posloužilo pro určení doby k vycestování. Žalovaný dále neshledal za nezákonný postup správního orgánu prvního stupně, který nevyčkával na rozhodnutí o zjevně opožděné žalobě podané dne 17. 11. 2012 proti rozhodnutí ze dne 5. 9. 2012, které nabylo právní moci dne 24. 9. 2012, č. j. CPR-8484/ČJ-2012-9CPR-V237, jímž bylo zamítnuto odvolání proti prvnímu rozhodnutí o správním vyhoštění ze dne 29. 6. 2012, č. j. KRPA-83383/ČJ-2012-000022. Žalovaný dále uvedl, že na žalobce nebylo možné pohlížet jako na rodinného příslušníka občana Evropské unie, protože žalobce se svojí neteří, občankou Evropské unie, nežil ve společné domácnosti, což bylo podle ustanovení § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců jednou z kumulativních podmínek pro přiznání statusu rodinného příslušníka občana Evropské unie. V souvislosti s rozpory v jednotlivých výpovědích přijal žalovaný závěr, že žalobce je nedůvěryhodnou osobou. Správní orgán prvního stupně uvedený závěr dostatečně odůvodnil, a proto jeho úvaha nebyla v rozporu s § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů. Správní orgán prvního stupně se rovněž řádně zabýval možným zásahem do soukromého a rodinného života žalobce ve smyslu § 119a odst. 2 a § 174a zákona o pobytu cizinců, přičemž nebyly dány důvody pro aplikaci § 119a odst. 2 citovaného zákona a žalobce neuvedl konkrétní důvody, pro které měla být přiměřenost podle ustanovení § 174a posouzena chybně. Dobu neoprávněného pobytu žalobce na území České republiky od 25. 10. 2012 do 15. 11. 2012 správní orgán nevymezil sice zcela přesně, protože ji ale posuzoval jako dobu kratší, bylo její vymezení cizinci ku prospěchu. Takové pochybení nemohlo být důvodem nezákonnosti napadeného rozhodnutí. Délka správního vyhoštění ve výši tří let byla stanovena s ohledem na první rozhodnutí o správním vyhoštění, které žalobce nerespektoval, a tím se dopouštěl maření výkonu správního rozhodnutí. Mimo to byly posouzeny i okolnosti, za kterých byl cizinec zajištěn, snaha o dobrovolné řešení situace, pobyt na území České republiky bez víza či jiného oprávnění a možnost společného soužití žalobce s manželkou v zemi původu. Žalovaný proto shledal vymezenou dobu správního vyhoštění za adekvátní.

[3] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného dne 31. 5. 2013 žalobu k Městskému soudu v Praze. Žalobce se domníval, že napadené rozhodnutí bylo v rozporu s § 2 odst. 1, § 3 a § 68 odst. 3 správního řádu a s § 119 odst. 2, § 119a odst. 2 a § 174a zákona o pobytu cizinců. Žalobce prvně namítal nedostatečné zjištění skutkového stavu pro účely posouzení přiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života žalobce podle ustanovení § 119a a § 174a zákona o pobytu cizinců. Žalobce dále brojil proti tomu, že správní orgán prvního stupně v předchozím řízení nezohlednil u rozhodnutí ze dne 5. 9. 2012, č. j. CPR-8484/ČJ-2012-9CPR-V237, odkladný účinek, když vlastním uvážením vyhodnotil žalobcovu správní žalobu za zjevně opožděnou. Pravomoc rozhodnout o včasnosti žaloby měl totiž jen soud. Žalovaný v rozhodnutí rovněž nezdůvodnil, proč není možné žalobci přiznat

podle ustanovení § 15a odst. 4 písm. b) zákona o pobytu cizinců [uvedené ustanovení bylo přečíslováno a dnes se jedná o ustanovení § 15a odst. 3 písm. b) citovaného zákona, poznámka Nejvyššího správního soudu] status rodinného příslušníka občana Evropské unie na základě jeho vztahu k neteři, občance Evropské unie. Uvedené rozhodnutí je proto pro rozpor se zjištěným skutkovým stavem nepřezkoumatelné. Žalobce dále uvedl, že správní vyhoštění není trestem, ale opatřením státu. Možnost uložit správní vyhoštění omezuje ustanovení § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců, které vyplývá ze základních lidských práv v čl. 10 odst. 2 Listiny základní práv a svobod (dále též „Listina“) a v čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále též „Úmluva“). Správní orgány neodůvodnily dostatečně přiměřenost zásahu správního vyhoštění do soukromého a rodinného života, protože v určitých částech odůvodnění vycházely z neexistence rodinných vazeb na území České republiky a v jiných popisovaly vztah žalobce k jeho manželce. Hodnocení žalobce jako nedůvěryhodné osoby bez řádného zákonného zdůvodnění je v rozporu s § 68 odst. 3 správního řádu, a jako takové činí rozhodnutí nepřezkoumatelným. Správní orgán prvního stupně rovněž neposoudil veškerá kritéria, která demonstrativně vymezuje ustanovení § 174a zákona o pobytu cizinců. Navíc omezení možnosti vydání správního vyhoštění nevztáhl na délku uloženého vyhoštění a nezabýval se skutečností, že rodinného příslušníka občana Evropské unie nelze vyhostit, aniž by ohrožoval bezpečnost státu, závažným způsobem narušoval veřejný pořádek nebo ohrožoval veřejné zdraví. Rozhodnutí správních orgánů je nepřezkoumatelné i pro absenci důvodů, pro které byla vymezena doba nelegálního pobytu právě ode dne 25. 10. 2012 do 15. 11. 2012. Stejně tak nebyla dostatečně odůvodněna uložená délka správního vyhoštění ve výši tří let. Žalovaný vůbec nezohlednil skutečnost, že se žalobce rozhodl dobrovolně řešit svoji situaci. Z výše uvedených důvodů žalobce navrhl, aby městský soud rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[4] Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 7. 1. 2014, č. j. 1 A 40/2013 - 45, zamítl žalobu a žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění rozsudku uvedl, že bylo při posuzování porušení práva na respektování rodinného a soukromého života třeba vycházet z judikatury Evropského soudu pro lidská práva k čl. 8 Úmluvy. Žalovaný při hodnocení přiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života posoudil vůli žalobce vycestovat s přítelkyní do Vietnamu, jeho slabé kulturní a sociální vazby k České republice a skutečnost, že si rodinu začal budovat ve chvíli, kdy nemohl spoléhat na možnost trvalého pobytu v České republice; zásah byl proto přiměřený. Městský soud se dále ztotožnil s názorem žalovaného ohledně nedůvěryhodnosti žalobcových výpovědí ze dne 29. 6. 2012 a 15. 11. 2012, které obsahovaly zcela odlišný popis rodinných a soukromých vazeb. Žalobce v první výpovědi tvrdil, že nemá příbuzné a osoby, vůči kterým by bylo jeho vycestování s ohledem na právo na soukromý a rodinný život nepřiměřené, a ve druhé výpovědi uvedl, že má v České republice příbuzné a přítelkyni, se kterou plánuje svatbu. Správní orgán nepostupoval nezákonně, když nepřiznal odkladný účinek zjevně opožděné (§ 172 odst. 2 zákona o pobytu cizinců) žalobě ze dne 20. 11. 2012 k rozhodnutí doručenému dne 24. 9. 2012, kterou městský soud pak skutečně pro opožděnost odmítnul. Žalovaný se dostatečně vypořádal s žalobcovými námitkami, proč na něj nebylo možné nahlížet jako na rodinného příslušníka neteře, občanky Evropské unie, protože žalobce podle § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců nežil se svou neteří ve společné domácnosti. Městský soud dále neuznal námitku žalobce, že by žalovaný nepřezkoumal vymezenou dobu, po kterou žalobce pobýval

nelegálně na území České republiky. Žalovaný naopak opravil pochybení správního orgánu prvního stupně, které ale nemělo vliv na zákonnost rozhodnutí. Žalovaný se i dostatečně vypořádal s otázkou zavinění, když odmítl tvrzení, že se žalobce nemohl s rozhodnutím o správním vyhoštění seznámit, protože si ho jeho právní zástupce nevyzvedl z datové schránky. Závěrem městský soud posoudil uložené tříleté vyhoštění za vydané v zákonných mezích správního uvážení.

II.
Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[5] Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále též „stěžovatel“) dne 17. 1. 2014 včasnou kasační stížnost, ve které se domáhá přiznání odkladného účinku kasační stížnosti a zrušení rozsudku městského soudu. Žalovaný ve správním řízení porušil ustanovení § 3 a § 50 odst. 3 správního řádu, když nezjistil stav věcí, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a nezjistil rozhodné okolnosti případu ve prospěch stěžovatele. Uvedené pochybení se projevilo i v porušení zásad dle § 2 odst. 3 a 4 správního řádu, protože správní orgány nepřihlédly ke specifickým okolnostem řešeného případu a nešetřily v řízení z moci úřední oprávněné zájmy stěžovatele. Správní orgány a městský soud nesprávně zjistily skutkový stav, když dovodily stěžovatelovu nevěrohodnost na základě jeho rozporuplných výpovědí. Stěžovatel k tomu uvádí, že je neznalý práva, pokládané otázky na něj mohly působit nejednoznačně a překlad otázek nemusel mít dostatečnou kvalitu na to, aby porozuměl jejich smyslu. Protože odpovídal rozdílně pouze na otázky, kterým nerozuměl, není možné považovat jeho odpovědi *a priori* za nevěrohodné, jak je nesprávně vyhodnotily správní orgány a městský soud. Správní orgány se naopak nezabývaly řádně délkou doby nelegálního pobytu, jež je důležitým kritériem pro uložení správního vyhoštění, a skutečností, že se stěžovatel sám přihlásil k řešení své pobytové otázky.

[6] Stěžovatel dále uvádí, že správní orgány vůbec nedbaly ustanovení § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců na území České republiky, které neumožňuje vydat rozhodnutí o správním vyhoštění, pokud by jeho důsledkem byl nepřiměřený zásah do soukromého nebo rodinného života cizince. Stěžovatel dlouhodobě pobývá v České republice, navázal zde základní vztahy, které již pozbyl ve svém domovském státě, a je v České republice ženatý. I kdyby nebyl stěžovatel uznán za rodinného příslušníka občana Evropské unie, je potřeba zohlednit výše uvedené skutečnosti s ohledem na možný zásah do jeho rodinného života. Soud nezohlednil účinek zásahu správního vyhoštění do soukromého a rodinného života stěžovatele, který si našel v České republice manželku. Pro vznik manželství podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2013, č. j. 8 As 68/2012 - 39, (všechna rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), navíc není podstatné, za jakých okolností vznikl vztah mezi stěžovatelem a jeho manželkou, tj. zda vztah navázal v době, kdy neměl uděleno pobytové oprávnění. Pokud správní orgány uvedené okolnosti nezkoumaly, jsou jejich rozhodnutí nepřezkoumatelná.

[7] Přiměřenost rozhodnutí o správním vyhoštění byla posuzována v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2009, č. j. 1 As 39/2007 - 72, a v rozsudcích Evropského soudu pro lidská práva *Moustasquin proti Belgii* a *Boultif proti Švýcarsku*, které podporují závěr, že správní orgán je v případě nepřiměřeného zásahu do soukromého a rodinného života povinen, nikoli oprávněn, nevydat rozhodnutí o správním vyhoštění.

Stejný závěr vyplývá i z čl. 8 Úmluvy, který omezuje zásahy státních orgánů do soukromého a rodinného života na taxativně vymezené případy. Stěžovatel neporušil žádný z uvedených státních zájmů, a proto jednoznačně převažuje zájem na ochranu jeho soukromého a rodinného života před správním vyhoštěním za krátkodobý pobyt bez víza. Stěžovatel závěrem uvádí, že soud nedostatečně odůvodnil svoje rozhodnutí a nedostatečně se vypořádal se žalobními námitkami, když zejména nepřezkoumal rozhodnutí o správním vyhoštění s ohledem na zásah do soukromého a rodinného života stěžovatele.

[8] Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 13. 3. 2014 uvedl, že kasační stížností může být napaden pouze způsob rozhodování správního soudu, který žalovaný nehodlá blíže komentovat.

III.
Posouzení kasační stížnosti

[9] Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[10] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti a jejím doplnění. Neshledal přitom vady podle ustanovení § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.
[11] Při přezkumu vycházel Nejvyšší správní soud z následujících skutečností zaznamenaných ve správních spisech:

[12] Stěžovatelovi bylo dne 29. 6. 2012 uloženo správní vyhoštění rozhodnutím č. j. KRPA-83383/ČJ-2012-000022, v délce jednoho roku s výjezdní dobou v délce 30 dní za pobyt bez víza na území České republiky v období od 25. 6. 2012 do 28. 6. 2012, za pobyt bez cestovního dokladu a za předložení jiného než vlastního cestovního dokladu při pobytové kontrole. Rozhodnutí ze dne 5. 9. 2012, č. j. CPR-8484/ČJ-2012-9CPR-V237, kterým bylo odvolání zamítnuto, nabylo právní moci dne 24. 9. 2012. Stěžovatel se dne 15. 11. 2012 dostavil na policejní stanici. Dne 17. 1. 2012 bylo stěžovatelovi uloženo rozhodnutím č. j. KRPA-148073/ČJ-2012-000022 správní vyhoštění v délce tří let.

[13] Poslední pobytové vízum stěžovatele bylo platné od 14. 1. 2008 do 12. 1. 2009.

[14] V protokolu ze dne 29. 6. 2012 stěžovatel uvedl, že přijel do České republiky toliko na několika - denní výlet s úmyslem vrátit se zpátky do Polska, jakmile mu bude vyřízen náhradní cestovní doklad. Na území České republiky se podle jeho výpovědi nenacházela osoba, ke které by měl vyživovací povinnost, jež by jeho vycestování shledávala jako nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života a k níž by byl stěžovatel v postavení rodinného příslušníka občana Evropské unie.

[15] V odvolání ze dne 3. 7. 2012 stěžovatel uvedl, že přicestoval dne 25. 6. 2012 do České republiky z Polska za účelem návštěvy své přítelkyně, se kterou má dlouhodobý vztah, chce si ji vzít a po které se mu stýskalo.

[16] V protokolu ze dne 15. 11. 2012 stěžovatel uvedl, že si nebyl vědom zamítnutí svého odvolání proti rozhodnutí o správním vyhoštění, protože si ho jeho právní zástupce nevyzvedl v datové schránce. Stěžovatel vyjádřil vůli vycestovat do Vietnamu se svojí přítelkyní a tvrdil, že má zařízenou letenku do Vietnamu. K sociálním vztahům uvedl, že mimo zmíněné přítelkyně v České republice nikoho nemá a zbytek rodiny je ve Vietnamu.

[17] V protokolu ze dne 16. 11. 2012 stěžovatel uvedl, že bydlí v České republice od svého příjezdu dne 25. 6. 2012 společně se svojí přítelkyní a její rodinou; navíc má na území České republiky dvě sestry, švagra a jejich děti. Jeho neteř je občanka Evropské unie, ale stěžovatel s ní nesdílí společnou domácnost. Ve Vietnamu žije jeho matka, ke které by se stěžovatel v případě vyhoštění vrátil. Se svojí přítelkyní plánoval vycestovat do Vietnamu, kde chtěli uzavřít sňatek. V České republice má stěžovatel vytvořené vazby ke své rodinně a přátelům své přítelkyně. Pokud by byl stěžovatel vyhoštěn, snášel by těžce odloučení od své přítelkyně. Stěžovatel ale nedokázal odpovědět na otázku, proč v předchozím řízení svoji přítelkyni nebo někoho z rodiny nezmínil.

[18] V protokolu ze dne 20. 11. 2012 uvedla paní T. H. D., občanka Vietnamu, že se ke svému vztahu ke stěžovateli a jejich údajnému soužití nebude vyjadřovat. Následně dne 6. 12. 2012 vypověděla, že se se stěžovatelem seznámila v roce 2010 v Polsku. Stěžovatel bydlel se svojí přítelkyní od července 2012; jinde nepobýval. Společně dne 23. 11. 2012 pak uzavřeli sňatek „tradičně po vietnamském způsobu“ a požádali o registraci na vietnamském velvyslanectví. Stěžovatel se nezapojuje do veřejného dění v České republice, jeho zdravotní stav je dobrý a v případě vystěhování by měl ve Vietnamu kde bydlet. Oba manželé by si ale přáli zůstat na území České republiky.

[19] Kasační stížnost není důvodná.
[20] Stěžovatel podal kasační stížnost z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), ve znění pozdějších předpisů.

[21] Podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. *„[k]asační stížnost lze podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení“*.

[22] Podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. *„[k]asační stížnost lze podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost“*.

[23] Podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. *„[k]asační stížnost lze podat z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí,*

popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé".

[24] Nejvyšší správní soud se prvně zabýval tvrzenou nepřezkoumatelností rozsudku městského soudu. Stěžovatel poukazuje na nedostatečné odůvodnění rozhodnutí městského soudu a napadá nedostatečné vypořádání žalobních námitek. Městský soud nedostatečně odůvodnil, proč stěžovatele nebylo možné považovat za rodinného příslušníka občana Evropské unie a dále byla dle stěžovatele nedostatečně odůvodněna přiměřenost zásahu správního vyhoštění do jeho soukromého a rodinného života. Nejvyšší správní soud přezkoumal rozsudek městského soudu a neshledal ho v uvedených bodech nepřezkoumatelným, protože obě námitky byly v rozhodnutích řádně vypořádány (srovnej níže).

[25] Nejvyšší správní soud se dále zabýval skupinami námitek podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s., které se vztahovaly k posouzení osoby stěžovatele, k přiměřenosti zásahu do jeho soukromého a rodinného života a k délce uloženého správního vyhoštění.

[26] Stěžovatel prvně namítá nezákonnost a nepřezkoumatelnost rozhodnutí městského soudu, které spatřuje v porušení § 3 a § 50 odst. 3 správního řádu ve správním řízení. Správní orgány totiž nezjistily skutkový stav, o němž by nebyly důvodné pochybnosti, když se nezabývaly všemi rozhodnými okolnostmi, a to i těmi, které svědčily v jeho prospěch. Stěžovatel nesouhlasí se závěrem správních orgánů, které na základě rozporuplných výpovědí měly za to, že stěžovatel není věrohodnou osobou. Uvedené rozpory při tom stěžovatel ospravedlňuje neznalostí práva a možným nekvalitním překladem.

[27] Důvěryhodnost výpovědí posuzoval v podobném případě Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 27. 10. 2004, č. j. 5 Azs 125/2004 - 55, č. 864/2006 sb. NSS, kde uvedl, že *„[n]elze mít skutkový stav za prokázaný, je-li tato skutečnost konstruována na základě dedukcí a úvah správního orgánu o účelovosti tvrzení účastníka řízení, aniž jsou řádně zhodnoceny veškeré důkazy účastníkem nabízené. Na tomto nedostatku setrval žalovaný, převzal-li bez dalšího závěry učiněné správním orgánem a nezabýval se odvolacími námitkami stěžovatele týkajícími se nedostatků tlumočení, jakož i prokázáním existující hotovosti."* V uvedeném případě stěžovatel, cizí státní příslušník s nedostatečnými znalostmi českého jazyka, brojil proti nesprávnému zaprotokolování jeho výpovědi. Přestože rozsudek byl vydán za účinnosti zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (dále jen „starý správní řád"), vztahuje se i k nyní posuzovanému případu, protože zásada materiální pravdy je vlastní oběma předpisům (srovnej § 3 odst. 4 starého správního řádu a § 3 správního řádu). O takový případ se však v nyní posuzované věci nejedná.

[28] V odvolání proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně a stejně tak i ve správní žalobě stěžovatel namítal toliko, že nedůvěryhodnost jeho osoby nebyla dostatečně odůvodněna podle ustanovení § 68 odst. 3 správního řádu. Námitka, že stěžovatel nemusel pochopit smysl otázek a že tlumočený překlad nemusel mít potřebnou kvalitu, se prvně objevila až v podané kasační stížnosti. I kdyby otázku, kterou se správní orgány dotazovaly na možné překážky vycestování, nepochopil stěžovatel ve smyslu překážek rodinných vazeb, další rozpory ve výše uvedených výpovědích o rodinných poměrech a budoucích

plánech jsou natolik závažné, že tvrzené neporozumění považuje Nejvyšší správní soud za ryze účelové. Protože stěžovatel vypovídal bez rozumného vysvětlení rozporuplně, byly pochybnosti o důvěryhodnosti jeho osoby oprávněné. Nejvyšší správní soud se proto ztotožňuje se závěrem městského soudu, který posoudil postoj správních orgánů jako zákonný. Nejvyšší správní soud dále poukazuje na to, že výpovědi stěžovatele byly vždy tlumočeny z vietnamštiny kvalifikovaným tlumočníkem. S ohledem na výše uvedené shledává Nejvyšší správní soud námitku nedůvodnou a ztotožňuje se s posouzením správních orgánů i městského soudu, které výpovědi stěžovatele k jeho osobním poměrům a rodinnému zázemí na území České republiky vyhodnotily jako nevěrohodné, když stěžovatel ve svých vyjádřeních a výpovědích prezentoval postupně několik zcela odlišných verzí, přičemž nebyl schopen jejich vzájemné rozpory vysvětlit.

[29] Stěžovatel dále napadá to, že správní orgány nedostatečně odůvodnily své závěry, proč stěžovatelovi nepřiznaly status rodinného příslušníka občana Evropské unie, když je jeho neteř občankou Evropské unie.

[30] Podle § 15a odst. 1 zákona o pobytu cizinců *„[r]odinným příslušníkem občana Evropské unie se pro účely tohoto zákona rozumí jeho*

a) manžel,

b) rodič, jde-li o občana Evropské unie mladšího 21 let, kterého vyživuje a se kterým žije ve společné domácnosti,

c) dítě mladší 21 let nebo takové dítě manžela občana Evropské unie a

d) nezaopatřený přímý příbuzný ve vzestupné nebo sestupné linii nebo takový příbuzný manžela občana Evropské unie“.

[31] Podle § 15a odst. 3 zákona o pobytu cizinců *„[u]stanovení tohoto zákona, týkající se rodinného příslušníka občana Evropské unie, se obdobně použijí i na cizince, který hodnověrným způsobem doloží, že*

a) je příbuzným občana Evropské unie neuvedeným v odstavci 1, pokud

1. ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen trvalý či dlouhodobý pobyt, žil s občanem Evropské unie ve společné domácnosti,

2. je občanem Evropské unie vyživovaný, nebo

3. se o sebe z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nedokáže sám postarat bez osobní péče občana Evropské unie, anebo

b) má s občanem Evropské unie trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému a žije s ním ve společné domácnosti“.

[32] Status rodinného příslušníka občana Evropské unie je právním statusem, který je podmíněn naplněním některé ze skutkových podstat § 15a zákona o pobytu cizinců. Nejvyšší správní soud shledal závěr městského soudu, kterým stěžovatelovi nebyl přiznán status rodinného příslušníka občana Evropské unie, za správný, protože stěžovatel není manželem nebo přímým příbuzným své neteře (§ 15a odst. 1 citovaného zákona), stěžovatel nedoložil hodnověrným způsobem a ani netvrdil, že by v minulosti žil se svojí neteří ve společné domácnosti [§ 15a odst. 3 písm. a) bod 1 tamtéž] nebo jí byl vyživovaný [§ 15a odst. 3 písm. a) bod 2 tamtéž] a netrpí žádnou nemocí, která by mu neumožňovala se o sebe postarat bez osobní péče neteře [§ 15a odst. 3 písm. a) bod 3 tamtéž]. Ze stejného důvodu na stěžovatele nelze aplikovat ani písm. b) téhož ustanovení.

[33] Ačkoli stěžovatel může mít ke své neteři faktický vztah, Nejvyšší správní soud dospěl z výše uvedených důvodů ke shodnému závěru jako městský soud, že stěžovatel nesplňuje zákonné podmínky ustanovení § 15a zákona o pobytu cizinců pro přiznání statusu rodinného příslušníka občana Evropské unie. Správní orgány proto správně posuzovaly možnost správního vyhoštění stěžovatele v běžném cizineckém režimu.

[34] Ve druhé skupině námitek stěžovatel namítá, že správní orgány neposoudily přiměřenost (§ 174a zákona o pobytu cizinců) správního vyhoštění podle ustanovení, které zakazuje vydat rozhodnutí o správním vyhoštění, pokud by bylo nepřiměřeným zásahem do soukromého a rodinného života (§ 119a odst. 2 tamtéž). Stěžovatel uvádí, že dlouhodobě pobývá na území České republiky, v průběhu pobytu se plně integroval do společnosti, navázal životní vazby, které již postrádá na území domovského státu, a je zde ženatý. Při tom nejsou podstatné okolnosti, za kterých manželství vzniklo.

[35] Podle § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců *„[r]ozhodnutí o správním vyhoštění podle § 119 nelze vydat, jestliže jeho důsledkem by byl nepřiměřený zásah do soukromého nebo rodinného života cizince“*.

[36] Podle § 174a zákona o pobytu cizinců *„[p]ři posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona správní orgán zohlední zejména závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince, délku pobytu cizince na území, jeho věk, zdravotní stav, povahu a pevnost rodinných vztahů, ekonomické poměry, společenské a kulturní vazby navázané na území a intenzitu vazeb ke státu, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ke státu jeho posledního trvalého bydliště“*.

[37] Právní úprava správního vyhoštění v zákoně o pobytu cizinců je předmětem rozsáhlé judikatury Nejvyššího správního soudu i Evropského soudu pro lidská práva. Pokud by se jednalo o nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života cizince, nebylo by možné vydat rozhodnutí o správním vyhoštění; tj. správní orgán má v takovém případě bez možnosti uvážení povinnost rozhodnutí nevydat (srovnej rozsudek NSS ze dne 5. 3. 2013, č. j. 8 As 118/2012 - 45). Za přiměřený zásah je možné považovat rozhodnutí o správním vyhoštění, *„[...] je-li takovým rozhodnutím dosaženo spravedlivé rovnováhy mezi zájmem státu na ochraně veřejné bezpečnosti, veřejného pořádku či veřejného zdraví na straně jedné a zájmem cizince na ochraně soukromého a rodinného života na straně druhé. Vždy je tedy třeba zvažovat závažnost spáchaného deliktu či jiného rizika, které cizinec pro zákonem chráněný veřejný zájem představuje, ve vztahu k jeho osobním a rodinným vazbám na území České republiky“* (rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 20. 2. 2007, č. j. 10 Ca 330/2006 - 89, č. 1230/2007 Sb. NSS). A přiměřenost zásahu nemusí být vždy posuzována zohledněním veškerých kritérií vyčtených v § 174a zákona o pobytu cizinců, pokud některá z nich nemusí mít pro posuzování míry zásahu podstatný význam (srovnej rozsudek NSS ze dne 26. 2. 2014, č. j. 8 As 109/2013 - 34).

[38] Stěžovatel namítá, že dlouhodobě pobývá na území České republiky. Jeho poslední legální pobyt na území České republiky ale probíhal na základě pobytového víza platného od 14. 1. 2008 do 12. 1. 2009. Do České republiky přicestoval stěžovatel následně dne 25. 6. 2012 z Polska, jeho nelegální pobyt byl odhalen během kontroly dne 28. 6. 2012 a dne

29. 6. 2012 bylo vydáno rozhodnutí o správním vyhoštění. Nejvyšší správní soud proto neshledává stěžovatelův zdejší pobyt za dlouhodobý; stěžovatel se na území České republiky zdržoval jen mezi roky 2008 a 2009 a dále zde pobýval již za současně probíhajícího řízení o správním vyhoštění, kdy nemohl *a priori* počítat s tím, že zde bude moci zůstat.

[39] Pokud stěžovatel tvrdí, že se na území České republiky během tohoto pobytu plně integroval a ve Vietnamu již postrádá základní vazby, které naopak našel zde, je tato námitka v rozporu s jeho předchozími výpověďmi. Stěžovatel předně uvedl, že ve Vietnamu žije jeho matka, k níž by se v případě vyhoštění mohl vrátit. Stěžovatel před správním orgánem tvrdil, že plánuje se svojí přítelkyní vycestovat do Vietnamu, a dále na otázku případného vyhoštění do země původu pouze uvedl, že by jej vnímal citelně pro odloučení od své přítelkyně. O síle kulturních vazeb navíc vypovídá i skutečnost, že si stěžovatel ani neosvojil dostatečně český jazyk a nezapojuje se do veřejného dění v České republice. Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že uložené vyhoštění není v rozporu s mírou stěžovatelovy integrace. Stěžovatel je vázán především na svoji ženu, se kterou by ale podle jeho vlastní výpovědi mohl do Vietnamu vycestovat.

[40] Stěžovatel dále uvádí, že podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2013, č. j. 8 As 68/2012 - 39, se posuzuje aktuální stav manželství bez ohledu na okolnosti jeho vzniku. Nejvyšší správní soud v daném případě dovodil, že ani účelové uzavření manželství není narušením veřejného pořádku. Naopak rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 11. 2007, č. j. 1 As 39/2007 - 72, na který stěžovatel odkazuje k posouzení přiměřenosti zásahu, nemá k nyní posuzované věci vztah, protože jeho předmětem byl právní rozbor kritérií pro posouzení žádosti o zrušení rozhodnutí o správním vyhoštění podle ustanovení § 122 odst. 5 zákona o pobytu cizinců. Správní orgány jsou podle výše uvedené judikatury Nejvyššího správního soudu povinny zohlednit z hlediska přiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života i zjevně účelové manželství. Na druhou stranu takové manželství, pokud není dalších významných skutečností, je slabší námitkou z hlediska nepřiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života, jak dovodil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 28. 2. 2014, č. j. 5 As 102/2013 - 31, *„[...] stěžovatel navázal vztah se svou stávající manželkou v České republice v době, kdy pobýval na území neoprávněně. Nemohl se tak spoléhat na to, že na území České republiky, kde si následně založil rodinu, bude moci pobývat trvale. Skutečnost, že rodinný život byl založen až poté, co dotčené osoby věděly, že jejich rodinný život je v dané zemi od počátku nejistý, je přitom podle judikatury Evropského soudu pro lidská práva skutečně zásadní (srov. rozhodnutí ESLP o přijatelnosti ze dne 26. 1. 1999, Sarumi proti Spojenému království, stížnost č. 43279/98, nebo ze dne 9. 11. 2000, Shebashov proti Lotyšsku, stížnost č. 50065/99). Pokud se jedná o takový případ, bude vyhoštění cizince nesouladné s článkem 8 Úmluvy pouze výjimečně (např. rozhodnutí o nepřijatelnosti ze dne 24. 11. 1998, Mitchell proti Spojenému království, stížnost č. 40447/98, nebo ze dne 22. 6. 1999, Ajayi a další proti Spojenému království, stížnost č. 27663/95, nebo již citovaný rozsudek Rodrigues da Silva a Hoogkamer). Důležitou okolností pro rozhodnutí žalovaného bylo také konstatování, že stěžovatel i jeho rodinní příslušníci pobývající na území České republiky mají čínskou státní příslušnost a stěžovatel má určité rodinné vazby na Čínu, takže by podle názoru žalovaného společnému přesídlení do země původu nebránily zásadní překážky“*. V případě nyní projednávané věci stěžovatele je situace podobná. Do České republiky přijel bez příslušného oprávnění k pobytu *„na výlet“*, v

odvolání proti správnímu vyhoštění ze dne 29. 6. 2012 změnil účel příjezdu na návštěvu přítelkyně, v protokolech ze dne 15. 11. 2012 a 16. 11. 2012 shodně uvedl, že chce vycestovat do Vietnamu, kde se chtěl se svojí přítelkyní oženit, dne 17. 1. 2013 mu bylo uloženo druhé správní vyhoštění, dne 23. 11. 2012 uzavřel v České republice dle tvrzení se svojí přítelkyní (tradiční formou) sňatek, aniž by však doložil, že se jedná o manželství uznávané právem, a následně všemi právními prostředky brojil proti uloženému správnímu vyhoštění z důvodu nepřiměřeného zásahu do soukromého a rodinného života. Nejvyšší správní soud k tomu uvádí, že vzhledem k tomu, že dle tvrzení stěžovatele mělo být manželství uzavřeno v České republice, musela by forma uzavření manželství vyhovovat českému právu (srov. § 20 zákona č. 97/1963 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním, platného v době tvrzeného uzavření manželství), jinak se jedná pouze o tzv. zdánlivé manželství. Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedený skutkový stav neshledává tvrzené manželství za překážku, jejímž překonáním by bylo nepřiměřeně zasaženo do soukromého a rodinného života stěžovatele. Přestože se stěžovatel se svojí přítelkyní (nyní dle tvrzení ženou) oba znali údajně již od roku 2010, stěžovatel s ní začal bydlet až po svém příjezdu do České republiky 25. 6. 2012, kdy zde ale pobýval bez platného oprávnění a záhy mu bylo uloženo dne 29. 6. 2012 správní vyhoštění. Uložením opětovného správního vyhoštění nebylo proto ani zasaženo do stěžovatelova práva na soukromý a rodinný život podle čl. 8 Úmluvy, protože opatření bylo uloženo v souladu se zákonem, zásah není nepřiměřený a stěžovatel nemohl ve smyslu výše uvedeného rozsudku po vydání rozhodnutí o správním vyhoštění při budování dalšího soukromého a rodinného života spoléhat na to, že zde bude moci zůstat. Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že není důvodná ani námitka nepřiměřenosti vyhoštění ani námitka nedostatečného odůvodnění přiměřenosti v rozhodnutích správních orgánů. Správní orgány se totiž namítanou nepřiměřeností dostatečně zabývaly a jejich závěry jsou souladné s výše uvedeným posouzením ze strany Nejvyššího správního soudu.

[41] Stěžovatel v odůvodnění rozhodnutí správních orgánů dále považuje za nesprávně vymezenou délku pobytu, po kterou pobýval nelegálně na území České republiky, a to i vzhledem k délce uloženého správního vyhoštění a namítá, že nebyl zohledněn v uloženém opatření jeho dobrovolný příchod na policejní stanici dne 15. 11. 2012.

[42] Žalovaný při přezkumu délky nelegálního pobytu vycházel z prvého rozhodnutí o správním vyhoštění ze dne 29. 6. 2012, kterým byla stanovena doba k vycestování v délce 30 dnů od nabytí právní moci, a z rozhodnutí o odvolání ze dne 5. 9. 2012, které nabylo právní moci dne 24. 9. 2012. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje se závěrem žalovaného, že doba k vycestování uplynula dne 24. 10. 2012. Délka správního vyhoštění vychází z limitů správního uvážení podle příslušných ustanovení zákona o pobytu cizinců. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 A 139/2002 - 46, *„[ú]kolem soudu není nahradit správní orgán v jeho odborné dozorové kompetenci ani nahradit správní uvážení uvážením soudním. Úkolem soudu je posoudit, zda se správní orgán v napadeném rozhodnutí dostatečně vypořádal se zjištěným skutkovým stavem, resp. zda řádně a úplně zjistil skutkový stav a zda tam, kde se jeho rozhodnutí opíralo o správní uvážení, nedošlo k vybočení z mezí a hledisek stanovených zákonem“*. Žalovaný v rozhodnutí uvedl okolnosti, ze kterých vycházel při úvahách o délce uloženého vyhoštění a délka správního vyhoštění byla uložena v limitech zákona podle ustanovení § 119 odst. 1 písm. b) bodu 9 bodu zákona o pobytu cizinců a § 119 odst. 1 písm. c) bodu 2 tamtéž. Nejvyšší správní soud proto stejně

jako městský soud neshledal u správních orgánů svévolné překročení správního uvážení. Pokud správní orgány mohly žalobce pro naplnění dané skutkové podstaty vyhostit s dobou, po kterou není možné umožnit vstup na území, až do pěti let, pak se uložení doby tří let jeví jako adekvátní posuzovanému případu, a to i s tím, že správní orgány správně přihlédly i k určitým okolnostem svědčícím ve prospěch stěžovatele (sám se přihlásil na policii).

[43] Není naopak možné zohlednit ve prospěch stěžovatele nedostatečnou součinnost jeho právního zástupce, který si údajně nevyzvedl včas z datové schránky rozhodnutí ze dne 5. 9. 2012 o odvolání proti správnímu vyhoštění. V případě zastoupení podle § 34 odst. 2 správního řádu se doručují rozhodnutí pouze zástupci účastníka řízení. U advokáta je pak nutné očekávat, že bude úkoly zástupce plnit s odborností odpovídající jeho stavu. Přestože může být vztah mezi zastoupeným a advokátem upraven do jisté míry smluvně, je advokát vázán obecnými povinnostmi podle ustanovení § 16 a násl. zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů, jejichž porušení nemůže mít vliv na právní účinky správních rozhodnutí. V případě, že by advokát své povinnosti nesplnil, byl by za své jednání odpovědný kárně a klientovi by odpovídal za veškerou způsobenou škodu.

IV.
Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[44] Nejvyšší správní soud při přezkumu napadeného rozsudku dospěl k závěru, že městský soud vycházel z dostatečně zjištěného skutkového stavu, řádně odůvodnil své rozhodnutí a vypořádal žalobní námitky stěžovatele. S ohledem na výše uvedené nejsou kasační námitky stěžovatele důvodné. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí kasační soud přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

[45] O nákladech pak Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Procesně neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudem a úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. května 2014

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu

pokračování